

в “ново време”. А това влияе не само на отношението на шведите към тях, но и на възможностите тяхното положение да се изучи и решава значително по-лесно в сравнение с други страни, - и особено в сравнение с нашата страна, където ромите са и много, и техните проблеми имат вековна давност.

Подобна е и ситуацията в Ирландия. Тук чрез специална програма за строеж и ползване на т. нар. “преходни жилища” държавни институции решават културните и битовите проблеми на циганите, съхранението на тамошните цигани, които също са малобройни.

Може само да се съжालява, но от десетилетия у нас липсва официална, пълна и правдива информация за състоянието на жилищните проблеми на циганското семейство. Естествено, този факт създава предпоставки за евентуалното формулиране на непрецизни оценки, както от наши, така и от чуждестранни учени и експерти. Това е така, защото опитвайки се да вникнат в проблемите на ромите, но непознавайки дълбоко интимната и иманентна природа на техните нрави, бит и традиции, твърде често те се осланят на отделни изследвания и мнения на различни лица (най-често лидери) и групи от ромското население, в резултат на което се “изгражда” картина, дистанцирана от същностното положение на нещата.

Фрапантен пример в това отношение може да бъде дори и докладът на експерти от иначе авторитетното “Хелзинки Уоч”.³⁷ Въпросните експерти предлагат една апокалиптична картина за положението на циганите у нас. В тази картина, наред с реалистично изнесени факти и процеси, се лансират и субективни и често произволни оценки, основани на мненията на отделни роми, интервюирани по необясним подбор. Данните (статистически и други), посочени във въпросния доклад, за числеността на ромите, за населеността на “гета-та” им, за техните проблеми и прочее нерядко не само взаимно си противоречат, но дори и се изключват едни други. В този доклад се сочи например, че “най-покъртителните нару-

---

³⁷ Циганите в България (разрушаване на етническата самобитност) - “Хелзинки Уоч”, юни 1991.